

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन युनिवर्सिटी
(गुजरात सरकार द्वारा स्थापित)

डिप्लोमा इन ह्युमन राईट्स अन्ड ड्यूटीज (DHRD)

पेपर-1

DHRD-1

मानव अधिकारो अने इरजोनो परियय

Diploma in Human Rights and Duties
Paper- 1 Introduction of Human Rights and Duties

નિદર્શન :

પ્રો.(ડૉ.) યોગેન્દ્ર પારેખ નિયામક, સ્કૂલ ઓફ હુમેનિટીઝ એન્ડ સોશિયલ સાયન્સીસ, ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

સંપાદક:

ડૉ. ભાવેશ એચ. ભરાડ અધ્યક્ષ, ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ હુમન રાઇટ્સ એન્ડ ડ્યૂટીઝ, સ્કૂલ ઓફ લો, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

ડૉ. કિન્ના ટી. ચડોકિયા આચાર્ય (ઇન-ચાર્જ), શેઠ એમ. એન. લો કોલેજ, પાટણ.

ડૉ. સ્વાતિ શાહ એસોસિએટ પ્રોફેસર, સંસ્કૃત, સ્કૂલ ઓફ હુમેનિટીઝ એન્ડ સોશિયલ સાયન્સીસ, ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી અમદાવાદ.

ડૉ. દીપ્તિબા ગોહિલ આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસર, રાજ્યશાસ્ત્ર, સ્કૂલ ઓફ હુમેનિટીઝ એન્ડ સોશિયલ સાયન્સીસ, ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી અમદાવાદ.

વિષય-સમિતિ:

ડૉ. ભાવેશ એચ. ભરાડ અધ્યક્ષ, ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ હુમન રાઇટ્સ એન્ડ ડ્યૂટીઝ, સ્કૂલ ઓફ લો, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

ડૉ. કિન્ના ટી. ચડોકિયા આચાર્ય (ઇન-ચાર્જ), શેઠ એમ. એન. લો કોલેજ, પાટણ.

ડૉ. દિપાલી પુરોહિત આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસર, એમ. એસ. ભગત એન્ડ સી. એસ. સોનાવાલા લો કોલેજ, નડિયાદ

લેખન:

ડૉ. ભાવેશ એચ. ભરાડ અધ્યક્ષ, ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ હુમન રાઇટ્સ એન્ડ ડ્યૂટીઝ, સ્કૂલ ઓફ લો, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

ડૉ. કિન્ના ટી. ચડોકિયા આચાર્ય (ઇન-ચાર્જ), શેઠ એમ. એન. લો કોલેજ, પાટણ.

ડૉ. એકતા મહેતા આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસર, આઇ. એમ. નાણાવટી લો કોલેજ, અમદાવાદ

પરામર્શન (વિષય):

ડૉ. જી. યુ. નાણાવટી નિવૃત્ત આચાર્ય, શેઠ એમ. એન. લો કોલેજ, પાટણ.

પરામર્શન (ભાષા):

ડૉ. દિવ્યેશ વ્યાસ આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસર, જર્નાલિઝમ એન્ડ માસ કોમ્યુનિકેશન, સ્કૂલ ઓફ હુમેનિટીઝ એન્ડ સોશિયલ સાયન્સીસ, ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિ., અમદાવાદ.

પ્રકાશક: કુલસચિવ (કાર્યકારી), ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

પ્રકાશન વર્ષ : 2021(પ્રથમ આવૃત્તિ)

ISBN NO:

: સર્વાધિકાર સુરક્ષિત :

આ પાઠ્યપુસ્તક ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉપક્રમે વિદ્યાર્થીલક્ષી સ્વઅધ્યયન હેતુથી દૂરવર્તી શિક્ષણના ઉદ્દેશને કેન્દ્રમાં રાખી તૈયાર કરવામાં આવેલ છે. જેના સર્વાધિકાર સુરક્ષિત છે. આ અભ્યાસસામગ્રીનો કોઈ પણ સ્વરૂપમાં ઉપયોગ કરતાં પહેલાં ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની લેખિત પરવાનગી લેવાની રહેશે.

ડિપ્લોમા ઇન હ્યુમન રાઈટ્સ એન્ડ ડ્યૂટીઝ

પેપર-1

DHRD-1

માનવ અધિકારો અને ફરજોનો પરિચય

એકમ-1	01
માનવ અધિકારો અને ફરજોનો ખ્યાલ	
એકમ-2	13
માનવ અધિકારોનો ઐતિહાસિક વિકાસ	
એકમ-3	27
માનવ અધિકારોનું વર્ગીકરણ	
એકમ-4	38
માનવ અધિકારની વિચારસરણીઓ	
એકમ-5	53
માનવ અધિકારોનું મહત્ત્વ, સ્વરૂપ અને તેને અવરોધતાં પરિબળો	

युनिवर्सिटी गीत

स्वाध्यायः परमं तपः

स्वाध्यायः परमं तपः

स्वाध्यायः परमं तपः

शिक्षण, संस्कृति, सद्भाव, दिव्यबोधनुं धाम,
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन युनिवर्सिटी नाम;
सौने सौनी पांभ मणे ने सौने सौनुं आत्म,
दशे दिशाभां स्मित वळे, डो दशे दिशे शुभ-लात्म.

अत्मज्ञ रही अज्ञानना शाने, अंधकारने पीवो ?
कळे बुद्ध आंबेडकर कळे, तुं था तारो दीवो;
शारदीय अजवाणां पळोव्यां गुर्जर गामे गाम
ध्रुवतारकनी जेम झण्डणे ओकलव्यनी शान.

सरस्वतीना मयूर तमारे इणिये आवी गळेके
अंधकारने उडसेलीने उजसनां झूल मळेके;
बंधन नही को' स्थान समयनां जवुं न धरथी दूर,
घर आवी मा हरे शारदा दैन्यतिमिरनां पूर.

संस्कारोनी सुगंध मळेके, मन मंदिरने धामे
सुभनी टपाल पळोये सौने पोताने सरनामे;
समाज केरे दरिये लांकी शिक्षण केरुं वडाण,
आवो करीअे आपण सौ
भव्य राष्ट्रनिर्माण...
दिव्य राष्ट्रनिर्माण...
भव्य राष्ट्रनिर्माण

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University

(Established by Government of Gujarat)

'Jyotirmay' Parisar,

Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad-382 481

Website : www.baou.edu.in

